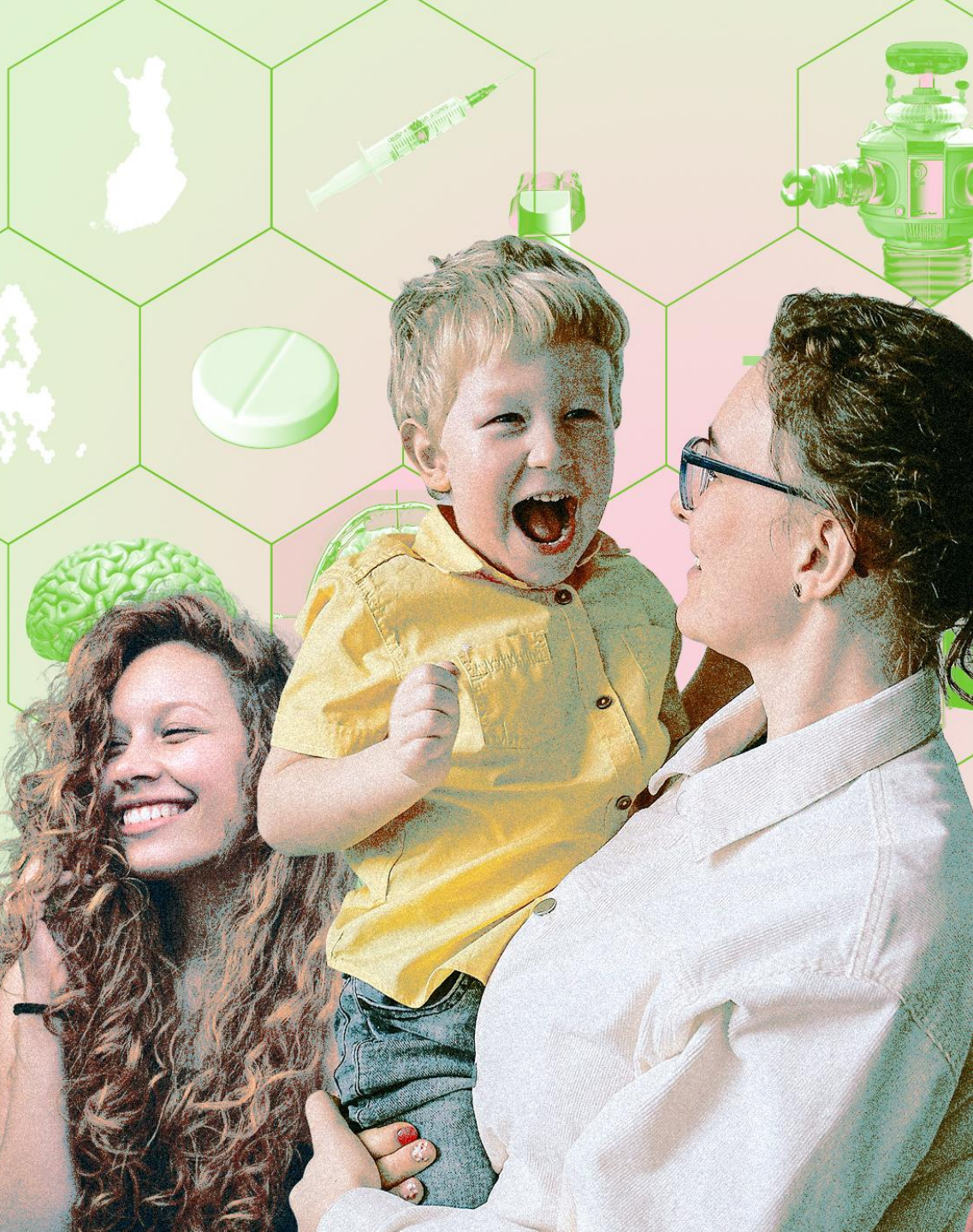

Rahoitushaku: Ennakoiva sote osaksi hyvinvointi- alueiden arkea

Infoklinikka

**Tuula Tiihonen, Aino Salmi ja
Pilvi Nummelin, Digisote, Sitra**
25.9.2026

Ennakoivan soten kolmas rahoitushaku on avattu!

- **Mistä on kyse?** Vauhditamme painopisteen muutosta korjaavasta hoidosta proaktiiviseen, dataa ja tekoälyä hyödyntävään, ennakoivaan soteen.
- **Mitä on ennakoiva sote?** Ennakoivissa sosiaali- ja terveyspalveluissa terveys- ja hyvinvointiriskit tunnistetaan jo ennen oireita tai sairastumista terveysdatan ja tekoälyn avulla.
- **Miksi juuri nyt?** Kesäkuussa voimaan tullut [ennakoivan soten lakiuudistus](#) mahdollistaa proaktiivisen riskianalytiikan ja tekee ennaltaehkäisystä perusterveydenhuollon velvoittavan järjestämisvastuun.

Kokeiluista kohti käyttöönottoa

Mikä on haun ydin?

- Siirtyminen kohti ennakoivien toimintamallien vakiinnuttamista ja laajaa tuotantokäyttöä hyvinvointialueilla. Rahoitus on tarkoitettu toimintatapojen systemiseen uudistamiseen.
- **Palvelulogiikan muutos:** Siirtyminen asukkaan oirepohjaisesta jonotuksesta datalähtöiseen, proaktiiviseen toimintaan: data → riski → priorisointi → aktiivinen yhteydenotto → kohdennettu palvelu → seuranta). Perinteinen oirepohjainen asiointi säilyy rinnalla, mutta **rinnalle rakennetaan proaktiivinen toimintatapa.**
 - Palvelujen painopisteen siirtäminen korjaavsta hoidosta ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tukeen, **kohdennettuna hyvinvointialueen merkittävimpiin riskiryhmiin.**
 - Herätteisiin ja riskiarviointiin perustuvien digitaalisten ja tekoälypohjaisten työkalujen käyttöönotto osana toimintamallin muutosta.
 - Ammattilaisten työnjaon ja palveluprosessien uudistaminen niin, että aikaa vaputuu rutiineista ennakoivaan työhön ja asukkaiden tukemiseen.
 - Ennakoivan tiedon sitominen osaksi johtamista ja taloussuunnittelua
 - Muutoksen etenemisen seuraaminen mittareiden avulla.

Kuka voi hakea rahoitusta?

- Haussa on jaossa yhteensä noin **1 000 000 euroa**.
- Rahoitusta voivat hakea julkisten sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä vastaavat toimijat: **hyvinvointialueet, HUS-yhtymä sekä Helsingin kaupunki** joko yksin tai yhdessä konsortiona.
 - Muut toimijat, kuten yritykset, järjestöt, kunnat ja tutkimusorganisaatiot, voivat osallistua hankkeeseen rahoituksensaajan palveluntuottajina tai muina yhteistyökumppaneina, mutta ne eivät voi olla rahoituksen saajia.
- Sitran rahoitusosuus voi olla enintään **50 prosenttia** hakijalle tai hakijakonsortiolle aiheutuvista hankkeen kokonaiskustannuksista.
- Hankkeiden tulee päättyä lähtökohtaisesti 31.12.2028 mennessä.

Mitä hankesuunnitelmalta edellytetään?

- **Riskiperusteinen kohdentaminen ja palveluprosessi:** Datan hyödyntäminen riskiryhmien varhaisessa tunnistamisessa sekä eheän proaktiivisen polun rakentaminen (*data --->riski ---->aktiivinen yhteydenotto ----> oikea palvelu ja omahoito*) ilman päällekkäistä työtä.
- **Toimintatavat ja strateginen johtaminen:** Ennakoivien menetelmien pysyvä integrointi osaksi hyvinvointialueen strategiaa, johtamista ja arjen prosesseja.
- **Resurssien pysyvä siirtymä:** Suunnitelma siitä, miten raskaiden palveluiden kuorman väheneminen näkyy budjetissa ja miten resursseja (raha ja työaika) siirretään pysyvästi korjaavasta hoidosta ennakoivaan työhön.
- **Skaalaus ja avoin jakaminen:** Käyttöönotto- ja skaalaussuunnitelma laajemmalle väestölle tai muille alueille, alustavat seurantamittarit (KPI) sekä tulosten avoin jakaminen.

Rahoituksen kohdentuminen

- Rahoitus on tarkoitettu kattamaan kokonaisvaltaisen, pysyvän toimintamallin muutoksen, ja sen käyttökohteita voivat olla esimerkiksi:
 - Ennakoivan toimintamallin ja työtapojen käyttöönotto.
 - Strateginen johtamisen ja tiedolla johtamisen kehittäminen.
 - Palvelumuotoilu ja preventiopolut: Vuorovaikutteisten, riskiperusteisten preventiopolkujen suunnittelu ja kehittäminen niin, että digitaaliset työkalut ja ammattilaisten proaktiiviset työtavat integroituvat saumattomasti osaksi sujuvia palveluketjuja.
 - Digitaalisten ja tekoälypohjaisten ratkaisujen hankinta, käyttöönotto ja laajentaminen osaksi palveluprosesseja.
- **Hankkeessa tulee varata ulkopuoliseen muutosjohtamisen asiantuntijatukeen vähintään 10 prosenttia kokonaiskustannuksista.**

Miten rahoitusta haetaan?

- Rahoitusta haetaan täyttämällä ja lähettämällä hakulomake Sitran [sähköisessä asiointipalvelussa](#). Asiointipalveluun ladataan hankesuunnitelma, kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma Sitran yleisten ehtojen mukaisesti.
- Jos haet rahoitusta yhdessä muiden hakijoiden kanssa (konsortio), jokaisen konsortion jäsenen tulee täyttää asiointipalvelussa oma kustannusarvionsa ja rahoitussuunnitelmansa ennen kuin päähakija lähettää hakemuksen Sitraan.
- Hakija saa täydentää hakemustaan ennen hakuajan päättymistä niin kauan kuin hakemus on tallennettu sähköiselle alustalle luonnoksena.
- Hakemukset asiointipalveluun tulee jättää viimeistään tiistaina **3.11.2026 klo 12.00**.

Valintakriteerit

- Hankkeen kelpoisuusehdot

- **Strateginen vaikuttavuus:** Hankkeessa ennakoiva sote juurrutetaan pysyväksi toimintamalliksi hakijan johtamiseen, palveluprosesseihin ja arjen työhön. **(Kyllä / Ei)**
- **Muutosjohtamisen resursointi:** Vähintään 10 prosenttia hankkeen kokonaiskustannuksista on varattu ulkopuoliseen muutosjohtamisen asiantuntijatukeen. **(Kyllä / Ei)**

- Laadullisen arvioinnin valintakriteerit (asteikolla 0–100 pistettä)

- **Johdon sitoutuminen ja valmius muutokseen (0–20 p):** Ennakoivan soten vakiinnuttaminen, strategisen ohjauksen vahvistaminen ja pitkän aikavälin resursointi.
- **Merkittävyys ja vaikuttavuus (0–30 p):** Palvelujärjestelmän rakenteellinen muutos, raskaiden palveluiden kuormituksen vähentäminen sekä hankkeen tuloksena syntyvän uuden toimintamallin ja sen mahdollistavien ratkaisujen uutuusarvo, vuorovaikutteisuus ja taloudellinen kestävyys.
- **Osaaminen ja toteutuskelpoisuus (0–25 p):** Hakijan substanssiosaaminen sekä hankkeen realistinen ja laadukas toteutussuunnitelma.
- **Käyttöönotto ja valtavirtaistaminen (0–25 p):** Ennakoivan toimintamallin käyttöönotto- ja skaalaus suunnitelma sekä avoin oppien jakaminen muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Muuta huomioitavaa

- Tarkat hakuohjeet löytyvät Sitran [verkkosivuilta](#) ja [asiointipalvelusta](#).
- Kysymyksiä voi esittää [verkkolomakkeella](#) 26.10.2026 klo 16.00 asti. Vastaukset kootaan Sitran verkkosivuille Kysymyksiä ja vastauksia –sivulle rahoitushaun yhteyteen.
- Toinen hakuklinikka verkossa: 5.10.2026 Klo 13–14 ([ilmoittaudu Lyytissä](#)). Sitra ei järjestä kiinnostuneille hakijoille hakuneuvontaa esimerkiksi sähköpostitse tai puhelimitse. Asiointipalvelun käyttöön ja hakemuksen lähettämiseen liittyviä teknisiä kysymyksiä voi kuitenkin jättää samalla lomakkeella haun sulkeutumiseen saakka.
- Haku sulkeutuu 3.11.2026 12:00. Sitra ilmoittaa valinnat haastatteluvaiheeseen etenevistä hakijoista viimeistään 11.11.2026, ja tarkentavat keskustelut heidän kanssaan käydään aikavälillä 16.11.–25.11.2026.
- Sitra tekee valinnat sopimusneuvotteluihin etenevistä hankkeista viimeistään 8.12.2026.

Rahoitushaku: Ennakoiva sote osaksi hyvinvointialueiden arkea

Haku käynnissä

15.9.2026 - 3.11.2026 12.00

Hakuaikaa 39 päivää

Ennakoivan soten kolmannessa rahoitushaussa vauhditamme painopisteen muutosta korjaavasta hoidosta proaktiiviseen, dynaamista dataa ja tekoälyä hyödyntävään ennakoivaan soteen. Haun päätavoitteena on tukea hyvinvointialueita, jotta riskiperusteinen ennakointi, varhainen puuttuminen ja älykkäät digitaaliset ratkaisut juurtuisivat pysyvästi osaksi strategista johtamista, taloussuunnittelua ja ammattilaisten arkea. Rahoituksella otetaan ratkaiseva askel yksittäisistä kokeiluista kohti laajaa tuotantokäyttöä, palveluketjujen muutosta ja palvelujärjestelmän pysyvää rakenteellista uudistamista. Haemme rohkeita hankkeita, jotka vähentävät raskaiden palveluiden kuormitusta, parantavat väestön hyvinvointia ja vahvistavat julkisen talouden kestävyyttä. Kehitettyjen mallien ja opitun tiedon tulee olla skaalattavissa ja avoimesti jaettavissa koko sote-kentän käyttöön, mikä ehkäisee päällekkäistä työtä ja vahvistaa kansallista ekosysteemiyhteistyötä. Rahoitushaku päättyy tiistaina 3.11.2026 klo 12.00. Sisällölliset kysymykset 26.10. klo 16 mennessä.

Tutustu huolellisesti hakuun ja hakuohjeisiin ennen hakemuksen täyttämistä.

[Täytä hakemus](#)[Kysy lisätietoja](#)

Sitran ennakoivan soten jo rahoitusta saaneet hankkeet (2025–2027)

Dataohjattu terveysriskien ennakointi

Terveys- ja hoitosuunnitelma riskipotilaille Kanta-tiedon avulla
hoitovajeiden ja riskien tunnistaminen sekä ennaltaehkäisevän hoidon kohdentaminen.
Linkki kuvaukseen: [\(Pirkanmaa\)](#)

Työkalu lääkitysriskien tunnistamiseen, (päättynyt)
lääkehoitoon liittyvien riskien tunnistaminen ja vaikutusten ennakoarvio.
Linkki kuvaukseen: [\(Pohjois-Savo\)](#)

Preventiivisen terveyden portaali
Terveysriskien tunnistaminen ennakoivasti geenitiedon avulla.
Linkki kuvaukseen: [\(Helsingin Biopankki\)](#)

Ennakoiva kirurgisten komplikaatioiden hallinta
ilmoitusjärjestelmä haitta- ja vaaratapahtumien ehkäisemiseksi kirurgiassa
Linkki kuvaukseen: [\(Varsinais-Suomi\)](#)

Älykäs asiakas- ja palveluohjaus

Ennakoivaa hoitoa mielenterveys- ja päihdepalveluissa
paljon palveluita käyttävien henkilöiden varhaisen tunnistaminen ja palveluohjaus.
Linkki kuvaukseen: [\(Keski-Suomi\)](#)

MieliReitti, (päättynyt)
mielenterveysongelmille altistuneiden nuorten tunnistaminen ja palveluohjauksen sujuvoittaminen
Linkki kuvaukseen: [\(Kanta-Häme\)](#)

Älylinja
asiakasohjauksen ja hoidon tarpeen arvioinnin kehittäminen AI:n avulla
Linkki kuvaukseen: [\(Kanta-Häme\)](#)

Ennakoiva asiakas- ja palveluohjaus (Next Best Action)
yksilöllisten palvelutarpeiden ennakointi sosiaalipalveluissa. *Linkki kuvaukseen:* [\(Lappi, P-Savo, Varha, konsortio\)](#)

Kustannukset ja vaikuttavuus

Terveyttä ja säästöjä ennakoivalla hoidolla
ennakoivan ja perinteisen hoidon kustannusvaikutusten vertailu
Linkki kuvaukseen: [\(Keski-Suomi\)](#)

Hyvinvointilahja
Riski- ja verianalyysiin perustuva ennaltaehkäisevän terveyden toimintamalli ja vaikutusten arviointi.
Linkki kuvaukseen: [\(Etelä-Savo\)](#)

Vaikuttavuusperusteinen hankintamalli
vaikuttavuuteen perustuva hankintamalli mielenterveys- ja päihdepalveluissa.
Linkki kuvaukseen: [\(Kanta-Häme\)](#)

Avoinna olevat rahoitushaut

RAHOITUSHAKU

**Jatkuva haku:
Läpimurtouudistuks
et julkisen sektorin
tuottavuuden
parantamiseksi**

Tilaa uutiskirjeitä

RAHOITUSHAKU

**Rahoitushaku:
Ennakoiva sote
osaksi
hyvinvointialueiden
arkea**

Usein kysytyt kysymykset

Sitran julkaisut ja kommentointitilaisuudet

- **Hyvinvointialueiden kannustavan rahoitusmallin** selvitystyön tavoitteena on laatia ehdotuksia nykyistä paremmin ennakoivaa, vaikuttavaa ja taloudellisesti kestäväää sote-järjestelmää tukevasta rahoituksesta. Keskitymme selvityksessä tarvelähtöisyyden ja HYTE-kertoimen sisällön kehittämiseen. Julkaisu 10.12. aamutilaisuudessa
- **Ennakoivan sosiaali- ja terveydenhuollon käsikirjan** tarkoituksena on tarjota ohjeita hyvinvointialueille sote-palveluiden kehittämiseen niin, että terveyttä uhkaaviin ongelmiin voitaisiin puuttua nykyistä varhaisemmassa vaiheessa uuden teknologian, datan ja tekoälyn avulla. Julkaisu 21.1.2027
- **Kommentointitilaisuudet** tarjoavat hyvinvointialueille mahdollisuuden vaikuttaa näkemyksillään ja kokemuksillaan ehdotuksiin ennen selvitysten viimeistelyä.
- 1) Ehdotus hyvinvointialueiden kannustavasta rahoitusmallista 23.10.2026 klo 8-9.30, Teams [Ilmoittautuminen linkin kautta](#)
- 2) Ennakoivan soten käsikirjaluonnos 20.11.2026 klo 8-9:30, Teams [Ilmoittautuminen linkin kautta](#)

“
Sote-uudistus ei ole valmis, ennen kuin siirrymme
KORJAAMISESTA
ENNAKOINTIIN